

13.7.2017

UDTALELSE

fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

til Retsudvalget

om legitime foranstaltninger til beskyttelse af whistleblowere, der handler i almenhedens interesse, når de afslører fortrolige oplysninger fra virksomheder og offentlige organer
(2016/2224(INI))

Ordfører for udtalelse: David Casa

PA_NonLeg

FORSLAG

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender opfordrer Retsudvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at whistleblowers rolle i såvel den offentlige som den private sektor er at bidrage til at afsløre, afskrække fra og forebygge uregelmæssigheder såsom misforvaltning, svig og korruption og dermed bidrage til at fremme menneskerettigheder, retsstatsforhold, ytringsfrihed, gennemsigtighed og demokratisk kontrol samt arbejdstagerrettigheder; der henviser til, at whistleblowere ofte er bundet af et ansættelsesforhold og er afhængige af deres lønindtægt derfra;
- B. der henviser til, at vigtigheden af beskyttelse af whistleblowere er anerkendt i alle vigtige internationale dokumenter om korruption, og at der er opstillet standarder for whistleblowing i De Forenede Nationers konvention mod korruption (UNCAC), Europarådets rekommandation CM/Rec (2014) 7 og OECD's rekommandation fra 2009 om bekæmpelse af bestikkelse;
- C. der henviser til, at de seneste masselækager, der har afsløret korruption, som f.eks. "Panama Papers"- og "Swiss Leaks"-sagerne, afsløringen af omgåelser og krænkelser af arbejdsretlige regler, som i visse tilfælde har ført til prekære ansættelsesforhold, bekræfter betydningen af den rolle, som whistleblowere spiller for varetagelsen af offentlighedens interesser; der henviser til, anerkendelsen og beskyttelsen af whistleblowere i Europa på nuværende tidspunkt er utilstrækkelig;
- D. der henviser til, at der ofte udtrykkes alvorlig bekymring over risikoen for, at whistleblowere, der handler i almenhedens interesse, udsættes for fjendtlighed, chikane, intimidering og udstødelse på deres arbejdsplads, mister deres job og får vanskeligt ved at finde ny beskæftigelse og ofte også udsættes for alvorlige trusler mod deres familiemedlemmer og kolleger; der henviser til, at risikoen for repressalier kan have afskrækkende virkning på whistleblowere, hvilket er til skade for almenhedens interesser;
- E. der henviser til nødvendigheden af at fremme et arbejdsmiljø, hvor folk føler, at de trygt kan give udtryk for bekymring over potentielle uregelmæssigheder såsom mangler, embedsmisbrug, misforvaltning, svig og andre ulovligheder; der påpeger, at det er yderst vigtigt at fremme den rette kultur, hvor folk kan rejse spørgsmål uden frygt for repressalier, der kan påvirke deres nuværende og fremtidige beskæftigelse;
- F. der henviser til, at formålet med whistleblowing bør være at indberette forhold, der udgør en trussel mod almenhedens interesser, en lovovertrædelse eller enhver anden form for uregelmæssighed eller embedsmisbrug;
- G. der henviser til, at nogle medlemsstater allerede har love, som beskytter whistleblowere, men andre ikke har, og at beskyttelsen af whistleblowere i EU som helhed derfor er begrænset eller uensartet; der henviser til, at dette især er vigtigt i forbindelse med grænseoverskridende sager eller sager, der berører hele EU; der henviser til, at dette er til skade for retssikkerheden;
- H. der henviser til, at eftersom eksistensen af nationale lovrammer for beskyttelse af whistleblowere ikke i sig selv garanterer, at beskyttelsen implementeres korrekt og

effektivt, er det vigtigt, at medlemsstaterne sikrer overholdelsen af den gældende nationale lovgivning for beskyttelse af whistleblowere;

- I. der henviser til, at korruptionen i dag er et af de alvorligste problemer, som EU står over for, da den kan forhindre regeringerne i at beskytte befolkningen, arbejdstagerne, retsstaten og økonomien og resultere i en forringelse af de offentlige institutioner og tjenesteydelser, den økonomiske vækst og konkurrenceevnen på forskellige områder og i et tab af tillid til offentlige og private institutioners og virksomheders gennemsigtighed og demokratiske ansvarlighed; der henviser til, at korrupsion anslås at koste EU's økonomi 120 mia. EUR om året eller 1 % af EU's BNP;
  - J. der henviser til, at den økonomiske information kan have en grænseoverskridende dimension, og at whistleblowere spiller en vigtig rolle med hensyn til at kaste lys over ulovlige handlinger udført i udlandet i strid med nationale økonomiske interesser;
  - K. der henviser til, at whistleblowere også spiller en vigtig rolle med hensyn til at påpege fejl, udfordringer eller problemer i en organisation i en tidlig fase; der henviser til, at hvis denne praksis respekteres, kan det give grobund for en virksomhedskultur, der lærer af sine fejl; der henviser til, at dette i nogle organisationer og medlemsstater har medført opbakning til indberetning af fejl og derigennem til organisatoriske omlægninger;
1. opfordrer til, at der gøres en indsats for at ændre opfattelsen af whistleblowere i offentligheden, navnlig blandt politikere, arbejdsgivere og medier, ved at fremhæve deres positive rolle som tidlig varselsmekanisme og afskrækkelsesmiddel, som middel til at afsløre og forebygge misbrug og korrupsion og som en kontrolmekanisme til brug for det offentlige tilsyn med myndigheder og virksomheder;
  2. påskønner Europarådets rekommandation vedrørende anvendelsesområdet for en europæisk ramme til beskyttelse af whistleblowere, der skal omfatte alle personer, der arbejder i den offentlige eller private sektor, uanset ansættelsesforholdets art og uanset, om de er lønnede eller ej;
  3. opfordrer Kommissionen til efter vurdering af retsgrundlaget, høring af arbejdsmarkedets parter, og i overensstemmelse med nærhedsprincippet at udarbejde et forslag til retsakt om whistleblowere; opfordrer til vedtagelse af effektive foranstaltninger til beskyttelse af whistleblowere, der opdager og i god tro og i almenhedens interesse indberetter tilfælde af uregelmæssigheder, mod uretfærdig behandling på arbejdspladsen, repressalier samt straffe- og civilretligt ansvar; understreger betydningen af at sikre whistleblowernes anonymitet og fortroligheden af processen;
  4. påpeger faren for, at arbejdstagere, der i almenhedens interesse har optrådt som whistleblowere, forhindres i at gøre videre karriere, mister deres arbejde eller udsættes for repressalier af kolleger og ledelse på deres arbejdsplads, og den afskrækkende og på lang sigt psykisk skadelige virkning, dette har på personer, der får kendskab til uregelmæssigheder; fremhæver, at whistleblowere løber en høj personlig og erhvervsmæssig risiko og ofte må betale en personlig og erhvervsmæssig pris for deres handlinger; fremhæver derfor, at definitionen af "whistleblower" bør anvendes på så mange former for arbejdstagere som muligt, herunder nuværende og tidligere medarbejdere samt praktikanter, lærlinge m.fl.;

5. minder om betydningen af at udarbejde instrumenter til sanktionering af og forbud mod enhver form for repressalie, såsom chikane, eller andre former for afstraffende eller diskriminerende behandling, herunder rettet mod kolleger eller familiemedlemmer, som følge af whistleblowing;
6. understreger, at whistleblowere og deres familiemedlemmer, hvis liv eller sikkerhed er i fare, skal have ret til at modtage effektiv og tilstrækkelig beskyttelse og til at gå rettens vej, hvis det er nødvendigt;
7. understreger, at whistleblowere er en vigtig informationskilde for undersøgende journalister, og opfordrer medlemsstaterne til at sikre, at journalisters rettigheder og identiteten af whistleblowere, der handler i god tro, er omfattet af en effektiv retlig beskyttelse i tilfælde, hvor påstandene viser sig at være korrekte; understreger, at journalister i tilfælde, hvor de selv er kilden, også bør beskyttes, og at myndighederne i begge tilfælde bør afholde sig fra at benytte overvågning;
8. mener, at bevisbyrden bør pålægges arbejdsgivere, der tydeligt skal påvise, at alle foranstaltninger, der er truffet mod en medarbejder, ikke på nogen måde er relateret til en whistleblowers afsløringer;
9. opfordrer arbejdsgivere, arbejdstagerrepræsentanter og myndigheder til at indføre effektive kanaler for indberetning og afsløring af uregelmæssigheder, reagere hurtigt på de indberettede oplysninger efter at have underkastet dem en grundig efterprøvning og hurtigst muligt underrette alle nødvendige og relevante parter, organer og institutioner om enhver lovovertrædelse eller uregelmæssighed;
10. minder om, at det er nødvendigt at sikre dem, der indberetter verificerede uregelmæssigheder, den fornødne retssikkerhed og beskyttelse i hele Unionen, såvel i den offentlige som i den private sektor;
11. minder om, at alle fremtidig lovrammer bør tage hensyn til de regler, rettigheder og pligter, der vedrører og har konsekvenser for ansættelsesforhold; understreger desuden, at dette bør ske med inddragelse af arbejdsmarkedets parter og under overholdelse af kollektive overenskomster;
12. påpeger, at såfremt en grundig efterprøvning viser, at der er tale om bevidst falske påstande fremsat i ond tro, skal de ansvarlige stilles til ansvar;
13. opfordrer indtrængende myndighederne til at fastlægge en indsatsforpligtelse i forbindelse med de ordninger for modtagelse og behandling af indberetninger, der indføres af såvel arbejdsgivere som de selv samme myndigheder.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	12.7.2017
Resultat af den endelige afstemning	+: 50 -: 0 0: 2
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Czesław Hoc, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Terry Reintke, Robert Rochefort, Claude Rolin, Sven Schulze, Siôn Simon, Romana Tomc, Yana Toom, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Maria Arena, Lynn Boylan, Tania González Peñas, Marju Lauristin, Paloma López Bermejo, Anne Sander, Joachim Schuster, Csaba Sógor, Helga Stevens, Flavio Zanonato
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	Andrejs Mamikins

RESULTAT AF AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

50	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Marian Harkin, Robert Rochefort, Yana Toom, Renate Weber
ECR	Arne Gericke, Czesław Hoc, Anthea McIntyre, Helga Stevens, Jana Žitňanská
EFDD	Tiziana Beghin
GUE/NGL	Lynn Boylan, Tania González Peñas, Rina Ronja Kari, Patrick Le Hyaric, Paloma López Bermejo
NI	Lampros Fountoulis
PPE	David Casa, Danuta Jazłowiecka, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Csaba Sógor, Romana Tomc
S&D	Maria Arena, Guillaume Balas, Brando Benifei, Ole Christensen, Elena Gentile, Agnes Jongerius, Jan Keller, Marju Lauristin, Javi López, Andrejs Mamikins, Joachim Schuster, Siôn Simon, Marita Ulvskog, Flavio Zanonato
VERTS/ALE	Jean Lambert, Terry Reintke, Tatjana Ždanoka
0	-
2	0
ENF	Dominique Martin, Joëlle Mélin

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller